

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

**driemaandelijks
achttiende
nr. 1**

**tijdschrift
jaargang
maart 1999**

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

driemaandelijks tijdschrift
achttiende jaargang
nr. 1 maart 1999
ISSN 0777 - 8821

Inhoud

Redactioneel(tje)	2
Koffie : een hele geschiedenis (1)	3-12
Nieuwe, Blauwe regen voorspeld	13-15
<i>Asimina triloba</i> op onze ruilbeurs	16-18
Lentebeurt & Ruildag 1999	19
Leupegem	20
BBQ in onze Plantentuin !	21
Lidgeld 1999	22
Agenda 1999	23-26
Beschermende & Steunende leden 1998	27-31
Gentse Feesten 1999	32
Antwerpen boven !	33-35
Etnobotanie te Brussel	36
De getemde wildernis (2)	37-39
Geranium : de échte	40
Wakehurst Place & Nymans Garden	41-43
Dodonaea	44-45
Lezersforum	46-47
Colofon	48

Beste lezer,

Op dit ogenblik (van schrijven, of beter : intikken) weet ik al zeker dat u deze aflevering van ons huistijdschrift niet tijdig (in de loop van de maand maart) in uw brievenbus zal vinden.

Mijn welgemeende excuses hiervoor, ik draag hiervoor duidelijk de schuld ! De directe oorzaak ligt in twee opeenvolgende weekends met mooi en aangenaam lenteweer, waardoor ik in de tuin ben gaan werken (grote winteropruiming) en de afwerking van de teksten in dit nummer "is blijven liggen". Mijn tuin(tje) maakt het intussen goed, dank u !

Het ontwaken van de natuur wordt intussen overduidelijk. De koolmeesjes zingen tegen mekaar op, de lieveheersbeestjes worden wakker, hommels en bijen heb ik al zien rondzoeken, de knoppen aan de seringen staan barstensklaar, de bonte kiwi loopt al een beetje uit, de 48 aanwinsten (zaden) liggen klaar in hun kiembakjes (wij vol goede hoop op avonturen), ...

Mag ik hier nogmaals onze Plantentuin warm aanbevelen, ook in deze nog prille lente staan reeds talrijke soorten te bloeien en te groeien.

Hun verse scheuten zijn soms kleuriger dan de bloemen, vaak vertonen ze een buitengewoon mooie structuur, met ongewone nervenpatronen, opmerkelijke knoppelingen, fluweelzachte beharing, jeugdvormen van bladeren, en nog veel meer fraais.

Kom dat zien !

Om u daarbij wat te helpen, wordt een lijst opgehangen aan het mededelingenbord, en - indien nodig- zal deze lijst wekelijks worden aangevuld en vervangen.

Uw redacteur,

Koffie : een hele geschiedenis (1)

Gilberte COMHAIRE-NEYT
Hofmeierstraat 8, 9000 Gent

Van de jaren 1500 zijn gegevens over de geschiedenis van koffie heel vaag en ze zijn dan ook doorweven met oosters opgesmukte verhalen over de herkomst en het bekend worden van de zwarte drank in Arabië.

Een eerste verhaal gaat over een geitenherder van een klooster in Yemen die zich bekloeg bij de monniken dat zijn dieren geen nachtrust meer hielden, en zelfs na 7 dagen en nachten nog geen tekenen van vermoeidheid toonden.

De prior dacht dat het aan het voer moest liggen en samen gingen ze de weg af die de herder gevolgd had. En inderdaad, op verscheidene plaatsen vonden ze een struik die ze niet kenden.

Ze namen bladeren, bloemen en vruchten mee naar het klooster, en bereidden met de meegebrachte plantendelen een afkooksel waar ze van proefden. En zie ! Zonder de minste behoefte aan slaap brachten ze de nacht door in een gelukzalige toestand.

Sindsdien was het de gewoonte dat de monniken bij hun nachten vroege ochtendgebeden van dat afkooksel dronken om makkelijker wakker te blijven.

Bovendien bleek dat vooral het afkooksel van de harde pitten heilzaam werkte tegen verscheidene kwalen.

Al die genoemde eigenschappen trokken de aandacht van kooplieden die als gast de drank werd aangeboden. Ze begonnen handel te drijven met die vruchtpitten en zo verbreidde de kennis zich over de ganse Oriënt.

De Arabische en Turkse legende-versie is nagenoeg dezelfde.

Hier ging de herder niet naar het klooster om het gedrag van zijn kudde op te helderen maar hij volgde zelf zijn dieren en ontdekte de plant.

Een tweede verhaal of "Omar's redding uit de woestijn", vertelt dat omstreeks de jaren 1300 een zekere Omar onschuldig veroordeeld werd op grond van valse geruchten.

Hij werd verbannen naar een wilde, ver afgelegen steenwoestijn waar niets eetbaars groeide. Uitgeput van de honger plukte hij bessen van een onbekende struik die tussen de stenen groeide, kookte ze in water, dronk daarvan, en zie : zijn levenskracht en die van zijn halfverhongerde metgezellen keerden onmiddellijk terug. Enkele melaatsen die in de streek ronddoelden naderden het vuur en Omar onthaalde ze op die drank, en zie : Allah zij geprezen, de melaatsen waren van hun ziekte bevrijd.

Deze ongelooflijke gebeurtenis kwam de Kalief ter ore die daarin de grootheid van Allah en de onschuld van Omar zag. Omar mocht terugkeren, hij werd overladen met eer, en de Kalief schonk hem een paleis.

Een derde verhaal wordt met de profeet zelf in verband gebracht. Mohammed had het gebruik en het genot van bedwelmende drank (alcohol) verboden; wat lag er dan meer voor de hand dan dat hij een vervangmiddel voor de duizendjaren oude gewoonte van bier- en wijndrinkers aanbeval.

De oosterse vertellers fluisteren er dan bij dat hun grote profeet zwaar ziek lag zonder hoop op genezing. Zoals reeds meermaals voorheen verscheen hem de aartsengel Gabriël, maar deze keer met een schaal dampende, donkere drank in de hand.

Mohammed dronk ervan en was op slag kerngezond.

Ook deze legende bestaat in verscheidene versies.

De leukste versie vertelt dat de profeet, nadat hij van het hemelse geschenk gedronken had, 40 vrouwen 40 nachten lang de liefde leerde kennen.

Om klaarheid te scheppen in de duistere herkomst van koffie heeft het de christelijke geleerden niet aan vlijt ontbroken. Ze kenden de legenden van Arabische en Turkse herkomst van de koffie en lieten het er niet bij. Ze zochten in dikke boeken en geschriften uit de oudheid om toch ergens een verwijzing te vinden dat de zwarte drank geen ontdekking was van de "ongelovigen", maar een in de vergetelheid geraakte veel oudere drank.

Ze zochten en ze vonden.

Zo verscheen in 1740 een traktaat van een Duitse auteur Geier van de Universiteit van Wittenberg dat stelde dat de verscheidene "geroosterde granen" waarvan sprake in het oude testament "koffie-materiaal" zou geweest zijn.

Een andere auteur, de Engelsman Pasch, stelt dat de vijf maten geroosterd graan (I. Samuel 25, 18), die de mooie en moedige Abigail naast ettelijke broden, druiven- en vijgenkoeken aan koning David schonk om hem te beletten haar man Nabal om te brengen, koffie zou geweest zijn.

Ook bij Homeros vond men een niet-Arabische bron. In de Odyssee zou de magische drank, de mysterieuze *nepenthes* die door Helena gemengd werd met de wijn van Mènèlas (Odyssee IV, 218-224) koffiemeel geweest zijn.

Ook de beroemde zwarte soep van de Spartanen zou koffie-brouwsel geweest zijn.

Wat de oorsprong ook moge zijn, rond de 16de eeuw werd koffie alom gedronken in het Midden-Oosten, en het was een gezochte handelswaar die aanleiding gaf tot intriges en schandalen, waarover later meer.

Koffie groeit in het wild in Ethiopië (het vroegere Abessinië) in de provincie Kaffa. Deze naam heeft niets te maken met onze benaming koffie.

Koffie komt van het Arabisch "quahwah" dat wijn, drank betekent. Oorspronkelijk maakte men van het vruchtvlees van de koffiekers (dat heel snel gist) een likeur, vandaar de dubbele betekenis.

Het woord "koffieboon" komt ook uit het Arabisch.

Avicenna, arts en filosoof, die leefde van 980-1037, vermeldde in een van zijn geschriften een medicijn "bunchum" dat 500 jaar later als "bunc" voor de koffieboom en -vrucht gebruikt werd. Daar men de botanische kenmerken van de plant niet kende, en men zich verliet op de uiterlijke gelijkenis met een boon spreekt men dus van koffieboon.

Twee dergelijke "bonen", eigenlijk twee "kersenpitten", liggen centraal met de vlakke zijden tegen elkaar, omgeven door een vlezige vruchtwand. Botanisch wordt het geheel aangeduid als een steenvrucht met twee stenen.

In oostelijk Afrika, in Ethiopië en Somalië, leeft de Galla-stam. Dit voormalige krijgsvolk, nu nog steeds een nomadenstam, gebruikt de koffie op de manier die waarschijnlijk zijn allereerste functie is geweest, namelijk als voedsel.

Ze verpulveren de vrucht van de wilde koffieplant en vermengen die met dierlijk vet. Die substantie wordt tot ballen geknead en die ballen vormden het enige voedsel dat de krijgers meenamen op hun rooftochten. Maar ook in vrediger dagen worden de ballen verorberd. Het vet geeft energie en de koffie verkwikt (koffie bevat bovendien ook eiwitten). Zo één bal is voldoende voedsel voor een hele dag.

Andere stammen in dezelfde streken gebruiken niet de koffieboon maar het vruchtvlees dat ze tot moes stampen en er een op thee lijkend aftreksel van maken : kisher of Sultana-koffie. Het vruchtvlees moet wel heel vers gebruikt worden daar het gemakkelijk schimmelt en gist.

Hoe de koffie voor het eerst vanuit Ethiopië over de Rode Zee naar Yemen en Arabië is geraakt, is niet bekend. Wel staat vast dat in de 15de eeuw koffieculturen aangelegd werden in Zuid-Yemen en dat men daar ook de plant veredelde.

De plantages werden angstvallig bewaakt, en meer dan 100 jaar lang hadden de Arabieren het monopolie van de koffiecultuur en koffiehandel.

De Yemenitische derwisjen, voor wie koffie een belangrijk onderdeel van hun rituelen was, introduceerden de drank in Mekka, en weldra verschenen de eerste koffiehuisen.

De bevolking kwam er bijeen om koffie te drinken, maar ook om te luisteren naar muziek, te kijken naar dansen, te schaken en om het nieuws te bespreken. Dat was een doorn in het oog van fanatieke moslim-broeders die meerdere malen probeerden een verbod op het nuttigen van koffie op te leggen, maar onder de grote druk van het volk er telkens van terugkeerden.

Vrouwen gingen nooit in het openbaar koffie drinken, dat deden ze thuis.

Na het uiteenvallen van het Arabische rijk en de veroveringen door de Turken kregen deze laatste het monopolie in handen rond 1517 voor de volgende 100 jaar.

In de jaren 1600 betrokken de Arabische en de Turkse wereld hun koffiebomen uit zuidelijk Yemen. Hoofduitvoerhaven was Mocha aan de Rode zee en Jiddah, voorhaven van Mekka.

Van hieruit werd koffie verscheept naar Egypte, en overland naar het noorden, richting Bagdad en Damascus getransporteerd.

De stijgende vraag en de steeds lukratiever wordende handel zetten de Arabische plantagebezitters er toe aan om voorzorgsmaatregelen te treffen. De koffieteelt werd tot "staatsgeheim" verklaard om verbreiding te voorkomen.

Enerzijds werden de plantages en voornamelijk die met de jonge planten streng bewaakt om diefstal te verhinderen, en anderzijds verliet geen enkele groene boon de Arabische handelsplaatsen zonder kortstondig met heet water overgoten te zijn, met als bedoeling om de kiemkracht te reduceren en om het uitzaaïen in andere oorden onmogelijk te maken.

Koffie botanisch

In de plantensystematiek wordt de koffiëplant geklasseerd in de hoofdafdeling Zaadplanten (Spermatophyta), bij de Bedektzadigen (Angiospermae).

Verder wordt hij dan ingedeeld in de klasse van de Tweezaadlobbigen (Dicotylen), in de onderklasse van de Vergroeidkroonbladigen, in de orde van de Gentianen.

De plant behoort tot de Sterbladigenfamilie, of Walstrofamilie, of Koffiëfamilie, drie namen voor één familie.

Deze drie alternatieve namen zijn gebaseerd op respectievelijk het uitzicht van onze inheemse planten (met schijnbaar kransstandige bladeren), het grootste inheemse genus, Walstro (*Galium*), en het economisch belangrijkste gewas, een soort van het geslacht *Coffea*.

Coffea is een geslacht dat zo'n 60 soorten omvat waarvan de meest geteelde zijn :

- *Coffea arabica* : grootste deel van de wereldproductie,
- *Coffea robusta* : zeer resistente plant, snelgroeiend, maar de smaak is minder goed dan die van *Coffea arabica*,
- *Coffea liberica* : uit het laagland van Liberïë, geeft een lage opbrengst en is van inferieure kwaliteit,
- *Coffea* cv. Caturra : een nieuwkomer; een Zuid-Amerikaanse lage struik met een 3 maal grotere oogst, die vooral in Colombia wordt geteeld.

Koffie is een struik of een boom met blijvende, tegenoverstaande bladeren, glanzend donkergroen aan de bovenzijde.

In de bladoksels ontluiken witte bloemen met een aangename zoete geur, jasmijnachtig. De bloei duurt hooguit een paar dagen, maar aan dezelfde boom verschijnen telkens weer nieuwe bloemen. De eivormige vruchten worden na twee maand groen en na acht maand violetrood. Het zijn steenvruchten zoals krieke en kersen. Verkeerdelijk noemt men ze ook "bessen".

De vruchten bevatten meestal twee pitten of "bonen" met een bolronde rug en een vlakke binnenzijde, die in het midden een diepe gleuf vertoont. Vorm en uitzicht zijn voldoende gekend.

Merk evenwel dat elke boon bedekt is door een dun zilverachtig vliesje; de bonen zitten bovendien in een hoornschil, met hun vlakke zijde naar elkaar toe, ze worden omgeven door zacht rose gekleurd vruchtvlees, dat op zijn beurt omhuld is door een paarsrode buitenste vruchtwand.

Sommige vruchten bevatten slechts één enkele boon, deze is eivormig en wordt mannetjeskoffie of caracoli genoemd.

Koffieteelt

De koffiëplant, die van 2 tot 12 m hoog kan worden (gemiddeld gesnoeid op 5 meter), stelt hoge eisen aan de bodem en aan het klimaat. Men teelt de koffie meestal in gebieden die tussen de keerkringen liggen en wel precies tussen de isothermen van 15 °C en 27 °C, alhoewel de plant in uitzonderlijke omstandigheden kan weerstaan aan temperaturen van 0 °C tot 35 °C.

De pas bevruchte kiem echter verdraagt absoluut geen vorst omdat ze zeer veel vocht bevat en kapot vriest.

Bijna nooit wordt de koffieplant ter plaatse uitgezaaid. Meestal gebeurt dat op kweekbedden en de jonge plantjes worden dan op de plantage uitgepoot op afstanden van 1,80 m tot 4 m naargelang de soort en de streek.

Goed gedraineerde grond, veel regen en de schaduw van andere bomen is ideaal voor de koffieplant. De schaduwbomen, meestal Peuldragers (Leguminosae) die tevens stikstofleveranciers zijn, worden "koffiemama's" genoemd.

Dankzij het klimaat kan de koffieboom tegelijkertijd bloeien en vruchten dragen, wat natuurlijk het oogsten niet vergemakkelijkt en waardoor mechanisch oogsten vrijwel uitgesloten is.

Men heeft geprobeerd machinaal te oogsten met een soort zuig-machines die de rijpe bessen, die iets makkelijker loslaten, zouden opzuigen maar de resultaten zijn niet al te best. Handpluk is nog altijd aangewezen. De bessen worden gesorteerd op rijpheid, vroeger met de hand, nu elektronisch, althans in de grote plantages.

De opbrengst van een plantage vertoont sterke schommelingen. We mogen aannemen dat het rendement gemiddeld per plant van de grootte-orde van ± 500 g gebrande koffie is, alhoewel plantages die in ideale voorwaarden beheerd worden een hogere opbrengst kunnen hebben.

Gemiddelde opbrengst van een koffieplant

Wanneer, vijf jaar na de aanplant, de eerste vruchten kunnen geplukt worden, oogst men doorgaans :

2,5 kg koffiekersen

0,5 kg gezuiverde ruwe koffie

400 g gebrande koffie

Een koffieplant in volle voortbrengst levert dus minder dan 0,5 kg gebrande koffie per jaar, nauwelijks genoeg om veertig koppen goede koffie te zetten, vermits men 10 tot 12 gram gemalen koffie nodig heeft per kop.

Normaal moet de oogst vanaf het vierde jaar de kosten dekken, maar de plant bereikt haar volle rendement pas tussen het zesde en achttiende jaar, daarna neemt de productiviteit af. De vegetatieve cyclus van de koffieplant duurt maximaal 100 jaar.

Vijanden van de koffiecultuur

We vermelden hier maar enkele :

Een kever, *Stephanoderes kempei*, boort gaatjes in de koffiekers om eieren in te leggen.

Een roestzwam, *Hemileia vastatrix*, verwoestte in 1869 de totale oogst in Ceylon (Sri Lanka), waarna men overging op theeplantages.

Een koffierat, *Paradoxus hermaphrodites*, in Oost-Indië, een soort civetkat die de rijpe kersen eet.

Verwerking van de koffie.

Na het plukken komt het er op aan om de koffieboontjes uit die "kers" te verwijderen.

Twee methodes worden daarvoor gebruikt :

a) de droge methode of OIB (Oost-Indische bereiding) vnl. in Indonesië,

b) de natte methode of WIB (West-Indische bereiding), vooral in Zuid-Amerika.

Bij de droge methode, de alleroudste en meest natuurlijke ($\pm 3/5$ van de wereldoogst wordt zo verwerkt) worden de koffiekersen in de zon opengespreid, gekeerd en geschud. 's Avonds worden ze op een hoop geveegd en afgedekt tegen de vochtige lucht.

Na een drietal weken zijn ze voldoende droog, en dan worden ze machinaal ontdaan van vruchtvlees, vruchtwand, hoornschil en zilvervlies.

Volgens de natte methode worden eerst de vruchtwand en het vruchtvlees verwijderd. De kleverige bonen worden dan 24 u geweekt en gefermenteerd in grote watertanks. Die gisting moet goed gecontroleerd worden, want de uiteindelijke kwaliteit van de boon hangt er van af.

Bij de droge methode heeft er ook enige gisting plaats, maar niet zo gecontroleerd als bij de natte. De gisting maakt bovendien de kleverige substantie die nog aan de boon zit los, en die wordt weggewassen wanneer de bonen door een krachtige waterstraal uit de tanks worden gespoeld. Nu zit er alleen nog het zilvervlies om dat na electrisch drogen door pelmachines wordt verwijderd.

Daarna wordt de koffie gezeefd naar grootte, elke sortering wordt op gewicht geschild, en controle wordt uitgevoerd op mogelijke verontreinigingen.

De maatstaven bij het bepalen van de kwaliteit van de koffie zijn :

- de hoogte waarop de koffie gegroeid is (hoe hoger hoe beter),
- de natte of droge behandeling,
- grootte en gewicht van de bonen,
- handpluk of machinaal,
- waardering van de koffieproever.

Gemiddelde samenstelling van ongebrande koffie

10 %	water
1 %	cafeïne
12 %	stikstofhoudende stoffen
10 %	gom of dextrine
10 %	looizuur
38 %	cellulose
5 %	as

Let wel : *Coffea arabica* bevat veel minder Na dan *C. robusta* !

Verder zijn er nog vitamines uit de B-groep en nicotinezuur of vitamine PP.

Het branden van de koffie gebeurt in trommels die voortdurend bewogen worden bij een temperatuur van $\pm 200^{\circ}\text{C}$; dan pas komt het aroma vrij. Na het branden verliest de koffie 1/5 van zijn gewicht, de bonen zijn uitgezet, de suikers van de koffie worden omgezet tot caramel (kleur), en blijft nog 3 % vocht over.

Men kan de koffie glazuren door extra suiker toe te voegen bij het branden, dat geeft veel caramel.

Men kan was toevoegen om aromaverlies tegen te gaan.

Wettelijk is die toevoeging toegestaan voor bijenwas, candelilawas en carnoubawas. Beide laatste wassoorten zijn van plantaardige oorsprong.

Het decafeïneren

Dit gebeurt op de groene koffie. De bonen worden gestoomd of geweekt en dan met scheikundige oplosmiddelen bewerkt. Op die manier wordt 97 % van de cafeïne onttrokken, maar er is ook een klein deel van het aroma weg.

Wettelijk mogen geen resten van de oplosmiddelen overblijven. De cafeïne die men bekomt wordt verkocht o.a. aan de cola-fabrikanten en aan de farmaceutische industrie.

Koffiehandel

Koffie wordt nog altijd verhandeld, klassiek, in balen van 60 kg. Na aardolie is koffie de tweede belangrijkste grondstof in de wereldhandel.

Over de handel in koffie vertellen we meer op het einde van ons verhaal.

Volgen nog :

Verspreiding van de koffiecultuur en het koffiedrinken

Verboden door paus en koningen

Lofzang op de koffie & merkwaardige feiten

Koffie bij ons in de vorige eeuw

Koffiesurrogaat

Koffiedik kijken

Oploskoffie & koffie en gezondheid

Productie en handel

Een lezenswaardig boek :

Robbrecht, E. (1996). Kawa. Koffie ontsluit : van koffiestruik tot kopje koffie.

Meise, Nationale Plantentuin : 127 p.

Nieuwe, Blauwe regen voorspeld

Marc LIBERT
Plantentuin

Dit jaar willen we ons buigen over een aantal klimplanten. Onze verwondering was al lang gewekt voor het geslacht *Dioscorea* : mooi en te weinig gekend. Daar moet iets aan gedaan.

Recenter ontdekten we een 'nieuwe' parel in het klimplantenrijk, *Bomarea edulis*, zelfde kwaliteiten.

U ontdekt ze in de volgende nummers van deze jaargang.

Nu willen we u een oude bekende voorstellen, weze het in een nieuw kleedje : De Blauwereggen.

Onze plantentuin heeft altijd al iets gehad met deze weelderige klimmers.

Straks bloeien er weer een twintigtal van deze onovertroffen planten aan de stevige pergola, ooit geplaatst om de vernieuwde Systematiek Tweezaadlobbigen tegen de heftige windturbulenties rond de hoogbouw te beschutten.

Het betreft hierbij de lichtroze en paarse vorm van de Japanse Blauwereggen (*Wisteria floribunda*) en de witte en paarse variant van de Chinese Blauwereggen (*Wisteria sinensis*).

Het moeten fantastische tijden geweest zijn voor Europese plantenliefhebbers om de eerste bloesems van deze Aziaten op ons continent te introduceren.

Fantastische tijden ook voor de toenmalige Gentse Plantentuin die omstreeks 1830 de eerste planten in ontvangst mocht nemen van de wereldberoemde 'plant-hunter' von Siebold.

Misschien zijn vele van onze Blauwereggen wel rechtstreekse afstammelingen van deze eerste import. Althans in de beroemde Royal Botanic Gardens - Kew, bij Londen vinden we een aantal bijzonder oude exemplaren, hoogstwaarschijnlijk uit eerste hand van deze von Siebold (zie foto, middenpagina).

Maar dat is verre geschiedenis, eerder wilden wij u verwittigen voor een nieuwe 'revolutie' in het Blauweregengerijk. Met name enkele godvergeten Amerikaanse soorten van Blauweregen staan op het punt verspreid te worden in Europa.

Wie tot nu dacht dat de esthetiek van de Blauweregen alleen maar aan het gestileerde Oosterse plantenrijk kon onvreemd zijn, blijkt het mis te hebben. Meer nog, bij nader toezicht ontdekken we dat de eerste Blauweregen die Europa bereikte niet van Oosterse, maar van Amerikaanse origine was.

Waarom de twee gekende Amerikaanse soorten zo op de achtergrond bleven, hebben we voorlopig nog niet achterhaald.

Wel kunnen we nu al zeggen dat tenminste één ervan binnen afzienbare tijd het Blauweregen-assortiment zal verrijken.

Het betreft de sierlijke *Wisteria macrostachya*. Dit laatste adjectief, samengesteld uit de klassiek-Griekse vormen *macro* en *stachya* staat voor "grote" (= lange) en "aar", wat verwijst naar de lange bloeiwijzen van deze soort, dit in vergelijking met de andere Amerikaanse soort, *Wisteria frutescens*, die veel kortere bloeiwijzen heeft.

Neen, deze soort heeft niets van doen met de mythische *Wisteria* 'Macrobotrys' met bloeiwijzen tot 1,5 meter lang. Deze is een vorm van de Japanse Blauweregen die in onze contreien wel eens lengtes tot 1 meter haalt (zie foto, middenpagina).

Dergelijk spektakel hoeven we van onze nieuwe Amerikaan niet te verwachten.

Deze *Wisteria macrostachya* zal meer een vergelijking doorstaan met de kortere maar voluptueuze bloemtrossen van *Wisteria sinensis*, de Chinese Blauweregen. De individuele bloemen zijn echter nog iets meer gekroesd, wat het geheel iets charmanter maakt (zie titelplaat). Blijkt tevens dat *W. macrostachya* een kleinere, dus meer beheersbare plant is, met een voorkeur voor vochtige bodems, die minder geliefd zijn door de Aziatische soorten.

De soort is vorig jaar 'opgedoken' en verschillende bronnen melden ons dat de soort wordt voorbereid voor de Europese markt.

We gaan hier geen robotfoto van een nog vage onbekende oproepen. Wie echter *Wisteria*-kriebels voelt opkomen verwijzen we naar het erg mooi uitgegeven werk 'Wisterias' van onze tegenvoeter Peter Valder (uitgegeven bij Florilegium, Australië). Hij doet als eerste een ernstige poging om de vele nevels rond het geslacht *Wisteria* uit te klaren, en het overzicht van de bestaande soorten en hun varianten heeft ons op het puntje van onze stoel gebracht, vol verlangen om al die onbekenden bij elkaar te krijgen.

Onze zoektocht leverde volgend concreet resultaat op voor uw volgende bezoek in de maand mei, de Blauweregen-maand bij uitstek.

Aan de hoofdingang planten we dit voorjaar een jonge *Wisteria brachybotrys*, een Aziaat met zacht behaard blad, roodbruine twijgen en vleziger bloemen.

Aan de Blauweregen-pergola vindt u een - eveneens - jonge *Wisteria frutescens*.

Beide soorten zullen nog niet bloeien, maar misschien kijkt u samen met ons uit naar deze primeur.

Het wordt nog iets langer wachten op de eerste bloei van *Wisteria macrostachya*. Onder de naam 'Clara Mack' ontvingen we een jonge stek van de witte vorm van deze beloftevolle Amerikaan.

Wait and see !

Of beter : come and see !

Asimina triloba op onze ruilbeurs

Marc LIBERT
Plantentuin

Vorig jaar plaatsten we alhier *Asimina triloba* in de kijker. Deze vrucht- én sierboom geniet een groeiende belangstelling bij vele tuiniers. Helaas wordt deze soort nog onvoldoende en aan onredelijke prijzen aangeboden.

Daar kunnen wij nu een stukje aan verhelpen.

Onze bijna volwassen bomen leveren jaarlijks een aantal vruchten met goed kiemkrachtig zaad. De kwaliteit en de grootte van deze vruchten moeten in niets onderdoen voor de beste selecties die nu uit de Verenigde Staten worden ingevoerd. We mogen daarom veronderstellen dat onze zaailingen het dus even goed gaan doen. We willen deze jonge planten dan ook graag aanbieden op de ruilbeurs van zondag 18 april !

Asimina's gaan pas goed vruchtzetten als ze niet solitair staan. Best is om meerdere exemplaren dicht bij elkaar te planten. Vandaar dat we onze planten in pakketjes van drie aanbieden. U plant die dan op termijn uit, in een driehoek met ongeveer 5 meter tussenruimte. Dit moet een goede kruisbestuiving garanderen. Vooraleer dat kan moeten de jonge planten nog flink wat groeien. Dat kan best in de halfschaduw op een goed voorbereid lapje grond. Meng wat turf of dennennaalden in de bodem, *Asimina's* appreciëren wat zuur.

We berekenden een prijs van 400 F voor drie planten : dit is minder dan de huidige handelsprijs, en toch weer voldoende om onze Plantentuin een financieel ruggeleuntje te bieden.

Tot op de ruilbeurs !

Fig. 1. *Asimina triloba* in de Plantentuin, in herfstkleed, met de kenmerkende gelige, afhangende bladeren, net voor de bladval.

Fig. 2. *Asimina triloba* in de Plantentuin, vier deelvruchten ontwikkeld uit één bloem.

Lentebeurt 1999

Op zaterdag 17 april (laatste weekend van de Paasvakantie) willen we onze leden andermaal oproepen voor een werkdag in de tuin. Vorig jaar werd het een bijzonder gezellig succes met meer dan 30 paar helpende handen, en zo hopen we het ook voor 1999.

We starten om 9 u met de aktie, en na een middagpauze met *soep* en *koffie* "van het huis" hervatten we om 14 u (gelieve zelf de rest van een lunch mee te brengen). U kan gerust komen helpen per halve dag !

Er zijn uiteenlopende werkzaamheden voor alle leeftijden, voor fijne vingers, en voor brute kracht. Mogen we u vragen zo mogelijk uw eigen klein tuingerief mee te brengen (snoeischaar, schopjes, handrakel, ev. werkhandschoenen, ...). Bij een grote opkomst zitten we gauw door onze voorraad.

Afspraak dus voor een hopelijk zonnige dag (zoals we dat bijna elk jaar hebben gehad).

Plantenruildag 1999

De lenteruildag 1999 hebben we gepland op zondag 18 april, volgend op de lente-opruiming, met een gevarieerd aanbod aan tuinplanten, vleesetende planten, orchideeën, waterplanten (een weerspiegeling van de hier actieve verenigingen).

Alle vrienden en sympatisanten nodigen we van harte uit op deze gratis ruilbeurs.

Omwille van een aantal problemen die zich tijdens de voorbije edities hebben gemanifesteerd, zijn ook dit jaar een aantal richtlijnen geformuleerd door de Directie van de Plantentuin.

Het resultaat kan u lezen op een formulier dat u telefonisch (09-2513321), per fax (zelfde nummer), of schriftelijk (Korte Heerweg 7, 9041 Oostakker) kan aanvragen bij onze secretaris, Ferdinand Cobbaut, en dat u wordt verzocht om in te vullen en terug te bezorgen (voorzien van uw naam en adres) aan het Bestuur van de Plantentuin.

Leupegem

Cyrilla GILLIS
Asschout 2, 9940 Evergem

Deze wandeling is een echte lenteklassieker, die reeds lange tijd wordt georganiseerd, elk jaar op de eerste mei.
Meestal, dat weet u, schijnt de zon weldadig op deze feestdag ...

De wandeling start op het De Sompelplein te Leupegem (het plein bij het ex-stationsgebouw).

Vanuit Leupegem en de vallei van de Maarkebeek klimt de wandeling de helling op. Onderweg komen we doorheen een magnifieke holle weg, een beroemd landschapselement in reliëfrijke gebieden van ons Vlaamse land, waar we de talrijke paarse schubwortels (een parasiet op wortels van meestal populieren) kunnen bewonderen. Een must voor als u dit nog nooit heeft gezien !

Boven komen we aan een oude bedevaartsplaats, Onze-Lieve-Vrouw van de Kerselare, met één van de vele kapelletjes die in het landschap nog aanwezig zijn.
Daar bereiken we tenslotte het Hekkenbrugbos, met haar rijke ondergroei van voorjaarssoorten, zoals longkruid, boshyacint, bosanemonen, en vele andere. De donkere ooievaarsbek zal in deze buurt ook wel haar bloei laten bewonderen.

Hellingen op leembodem laten ook andere fenomenen ontstaan, zoals grondverschuivingen, en hiervan krijgt u tijdens de wandeling een mooi voorbeeld te bezichtigen.

De gids (zie boven) heet u hartelijk welkom !

Practisch :

Samenkomst om 13.15 u aan de ingang van de Plantentuin, of om 14 u, te Leupegem, De Sompelplein (oud station).

BBQ in onze Plantentuin !

Ferdinand COBBAUT
Korte Heerweg 7, 9041 Oostakker

Enkele jaren geleden, ter gelegenheid van een jubileum van onze vereniging, is onder andere een bijzonder succesvolle barbecue gehouden in het palmarium van onze Plantentuin.

Bij vele leden is dat feest blijven hangen als een unieke gelegenheid om in een ontspannen sfeer andere leden beter te leren kennen, en bij het bestuur is langzaamaan het idee gerijpt om van deze activiteit misschien een jaarlijks fenomeen te maken, wie weet.

In ieder geval, dit jaar krijgt u de kans om mee te doen aan deze grote bijeenkomst, waarmee we de Plantentuin ook financieel willen ondersteunen !

We hebben zelfs een naar ons gevoel uitstekend geschikte dag gevonden om dit feest te organiseren, want wat blijkt : op zondag 13 juni zijn er verkiezingen ("de moeder van alle verkiezingen") en is er Vaderdag.

Dus, een drievoudige reden om samen met ons in de Plantentuin te genieten van heerlijk ontspannen middagmaal.

Inschrijving

Hiervoor willen we u verwijzen naar een los blad, bijgevoegd in dit nummer, waarmee u zich kan inschrijven voor deze activiteit, en !

tegelijk de Plantentuin een stevige steun bezorgen, waarvoor onze beste dank.

Lidgeld 1999

In dit nummer vindt u een overschrijvingsformulier (als op uw adresetiket "1998" is gedrukt), waarmee u op eenvoudige wijze uw bijdrage voor 1999 kan betalen.

Omwille van de stijgende kosten van de voorbije jaren (vooral inzake posttarieven en papier), en om de Plantentuin financieel nog sterker te steunen heeft het Bestuur besloten om over te gaan tot een verhoging van het lidgeld.

Voor de Plantentuin betekent uw bijzonder gewaardeerde steun een hartverwarmend "duwtje in de rug".

Dank, beste Vrienden !

<i>Gewoon lid :</i>	<i>400 F</i>
<i>Beschermend lid :</i>	<i>600 F</i>
<i>Steunend lid :</i>	<i>1000 F</i>

Te storten op onze bankrekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding "lid 1999".
Wil u aub de *naam en adres van het lid* vermelden, indien deze verschillend is van de betalende persoon. Beste dank !

Een *meerjarig lidmaatschap* is mogelijk, onder de voorwaarden hieronder beschreven : warm aanbevolen !

<i>Gewoon lid, 5 jaar :</i>	<i>2000 F</i>
<i>Beschermend lid, 5 jaar:</i>	<i>3000 F</i>
<i>Steunend lid, 5 jaar :</i>	<i>5000 F</i>

En tenslotte kan u lid'voor het leven worden (vanaf 50 jaar)

<i>Gewoon lid, v.h. leven :</i>	<i>7500 F</i>
<i>Beschermend lid, v.h. leven :</i>	<i>12500 F</i>
<i>Steunend lid, v.h. leven :</i>	<i>25000 F</i>

U kan ons ook bijzonder goed helpen door zelf *een nieuw lid* aan te brengen, door onze Plantentuin meer bekend te maken, door met andere verenigingen hier op bezoek te komen, enz.
Men zegge het voort !

Agenda 1999

April

Zondag 4 maart, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema : Lentegebeuren, o.l.v. Harald Evrard

Zaterdag 10 april, lentebezoek aan de tuin van Hilde Mortier.

Informatie op p. 37.

Zaterdag 17 april : Plantentuin, lentebeurt.

Informatie op p. 19.

Zondag 18 april, Plantentuin, ruildag.

Informatie op p. 19.

Mei

Zaterdag 1 mei : wandeling te Leupegem, o.l.v. Cyrilla Gillis.

Informatie op p. 20.

Zondag 2 mei, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Donderdag 6 mei : daguitstap naar Wakehurst Place (Engeland).

Eerste keer !

Info & inschrijving op p. 41.

Zaterdag 8 tot zondag 16 mei : Orchideeëntentoonstelling.

AFGELAST !!!

Zondag 30 mei : uitstap naar Antwerpen, met bezoek aan het

historisch centrum, en bezoek aan twee privé-tuinen.

Info & inschrijving op p. 33.

Agenda 1999

Juni

Zaterdag 5 juni : daguitstap naar Wakehurst Place (Engeland).

Tweede keer !

Info & inschrijving op p. 41.

Zondag 6 juni, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema : waterplanten, o.l.v. Peter Dewulf

Zondag 13 juni : Verkiezingen & Vaderdag & BBQ, voor de Vrienden en hun vrienden, in de Plantentuin.

Info & inschrijving op p. 21, en op bijlage (los blad).

Zaterdag 19 juni : bezoek aan de tuin van Dirk Gunst.

Meer informatie op p. 40.

Zondag 27 juni : VERPLAATST !!!

Etnobotanisch bezoek aan de Zuidmarkt, Brussel.

Samenkomst om 9 u aan het St. Pietersstation, Gent.

Meer informatie op p. 36.

Juli

Zondag 4 juli, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema : economische gewassen in de serres, o.l.v. Ferdinand Cobbaut.

Zaterdag 10 juli, Plantentuin, opruimactie.

Informatie in het juninummer.

Zondag 18 tot zondag 25 juli : Gentse Feesten, in de Plantentuin.

Beknopt programma op p. 32.

Meer informatie in het juninummer.

Verklaring kleurplaten

Links: Japanse Blauwereggen, *Wisteria floribunda* cv. 'Macrobotrys', in volle bloei, gefotografeerd op het domein Herkenrode, waar we vorig jaar met de Vrienden op bezoek zijn geweest.

Rechts boven: een verwante soort uit Japan, bekend als *Wisteria venusta*, ook wel als *W. brachybotrys* forma *alba* vermeld.

Zelfde plaats als foto links.

Rechts onder: Japanse Blauwereggen, *Wisteria floribunda*, een zeer oud exemplaar in de Royal Botanic Gardens, Kew. Deze plant is momenteel uitgegroeid tot een reuzenstruik van 4 m op 8 m. Misschien is dit exemplaar wel door von Siebold zelf uit Japan meegebracht naar Europa.

Agenda 1999

Augustus

Zondag 1 augustus, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Thema : klimplanten, o.l.v. Roger Laureyns.

Zaterdag 28 augustus : bezoek aan
1) kruidenkwekerij Bastin (Brunssum, NL), en
2) aan de Voerstreek (Limburg), met een heel apart natuur-
reservaat Altenbroek.
Informatie in het juninummer.

September

Zondag 5 september, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.
Gratis rondleiding door de gidsengroep.
Thema : verspreiding van vruchten en zaden, o.l.v.
Ferdinand Cobbaut.

Zaterdag 11 september : bezoek aan de tuin van Dr. Peleman.
Informatie in het juninummer.

Zaterdag 18 september, 14 u, Vrijdagmarkt, Jacob Van Artevelde.
Geleide stadswandeling. Verborgene plekjes in Gent 2.
Informatie in het juninummer.

Donderdag 30 : start van de Paddestoelententoonstelling (tot 6 oktober).
Alle hulp is welkom !
Meld uw mogelijke hulp bij Mieke Verbeken,
op het telefoonnummer : 09 - 264 5070,
of per fax : 09 - 264 5334,
of email : Mieke.Verbeken@rug.ac.be
Meer informatie in het juninummer.

Agenda 1999

Oktober

Zondag 3 oktober, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema : paddestoelen, o.l.v. Cyrilla Gillis.

Zaterdag 16 oktober, 14 u : Paddestoelenexcursie o.l.v. Cyrilla Gillis, te Waarschoot.

Informatie in het septembernummer.

November

Zondag 7 november, om 10 u, aan de luifel in de Plantentuin.

Gratis rondleiding door de gidsengroep.

Thema : herfstgebeuren, o.l.v. Harald Evrard.

December

Zaterdag 11 december, om 14 u, Algemene Vergadering.

Meer informatie in het septembernummer.

De leden ontvangen later nog een persoonlijke uitnodiging !

Bescherm- en steunleden 1998

Zoals beloofd in het vorige nummer volgt hier de traditionele lijst van onze "weldoeners", een lijst die we gewoonlijk opnemen in het laatste nummer van elke jaargang, maar vorige keer door plaatsgebrek moesten uitstellen.

De volgende leden hebben onze vereniging in het afgelopen jaar mild gesteund, en het bestuur wil hen hiervoor uitdrukkelijk **DANKEN**, mede in naam van de Plantentuin, die uw steun hard nodig heeft.

We merken dat deze lijst elk jaar een beetje groeit, en dat doet deugd : uw trouwe steun en ook deze toename zijn voor ons een aanduiding dat een groeiend aantal van onze leden onze dierbare Plantentuin een zeer warm hart toedraagt, en hiermee hun uitdrukkelijke steun willen uiten.

Mevr. M. Acke, 9940 Evergem
De H. & Mevr. Arts - Hofman, 9300 Aalst
Mevr. N. Baeck, 9050 Ledeberg
Prof. H. Balthazar, 9000 Gent
De H. & Mevr. Biebauw - Cools, 9000 Gent
De H. & Mevr. Biot - Castille, 9000 Gent
De H. L. Blontrock, 8904 Boezinge
Mevr. V. Boone, 9000 Gent
Mevr. M. Borms, 9991 Adegem
De H. & Mevr. Bossant - Herinckx, 9000 Gent
De H. & Mevr. Boulvain - Hebbelinck, 9051 Afsnee (Gent)
Mevr. E. Bracke, 9032 Wondelgem
Mevr. G. Bracke, 9000 Gent
Mevr. J. Breemeersch, 9000 Gent
Mevr. L. Burghgraeve, 9920 Lovendegem
Mevr. A. Buysse, 9050 Ledeberg (Gent)
De H. & Mevr. Buysse - Bruggeman, 9031 Drongen (Gent)
De H. J. Buytaert, 9100 Sint-Niklaas
De H. F. Byttebier, 8540 Deerlijk
De H. & Mevr. Camelbeke - Huyvaert, 8501 Heule (Kortrijk)
De H. K. Camelbeke, 9000 Gent

De H. H. Claeyss, 9050 Ledeberg (Gent)
 Mevr. C. Claus, 9032 Wondelgem
 Mevr. M.L. Clauwaert - Munghen, 9000 Gent
 Mevr. L. Cocquyt, 9052 Zwijnaarde (Gent)
 Mevr. L. Colin, 9032 Wondelgem
 Mevr. C. Coppens, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Corné - De Bal, 9900 Eeklo
 De H. Cornelis, 9050 Ledeberg (Gent)
 De H. & Mevr. Crombez - Mol, 8650 Houthulst (Merksem)
 De H. P. Danneels, 9031 Drongen
 De H. & Mevr. De Bisschop, 9030 Mariakerke (Gent)
 De H. & Mevr. Deblaere - Dekoninck, 9050 Gentbrugge (Gent)
 Mevr. De Block, 9860 Scheldewindeke (Oosterzele)
 De H. F. De Boever, 9000 Gent
 De H. J. De Boever, 9850 Vosselare (Nevele)
 Mevr. A. De Brauer, 9000 Gent
 De H. M. De Cleene, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. & Mevr. De Clercq - Vlaminck, 9230 Wetteren
 De H. L. De Cock, 9270 Laarne
 De H. M. De Cuyper, 9810 Nazareth
 De H. T. De Geyter, 9620 Zottegem
 De H. A. Degraeve - Meyfroot, 9000 Gent
 De H. J. De Koker, 9000 Gent
 De H. & Mevr. De Maertelaere - Desomer, 9032 Wondelgem
 Mevr. R. Demeulenaere, 9050 Ledeberg
 Mevr. S. De Mey, 9042 Sint-Kruis-Winkel
 De H. H. De Meyer, 9920 Lovendegem
 De H. G. De Mil, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. M.J. Dentandt, 9000 Gent
 Mevr. C. De Poorter, 9230 Wetteren
 De H. A. De Proft, 9280 Lebbeke
 De H. E. De Regge, 9000 Gent
 Dr. P. Deschepper, 9250 Waasmunster
 De H. D. De Smet, 9000 Gent
 Mevr. A. De Tavernier, 9000 Gent
 De H. M. Devos, 9050 Gentbrugge
 De H. & Mevr. Devreker, 9800 Sint-Martens-Leerne (Deinze)
 Mevr. L. De Vylder, 8700 Kanegem
 Mevr. D. De Waele, 9000 Gent
 De H. E. De Wever, 9968 Bassevelde (Assenede)
 De Winter, 9860 Oosterzele
 De H. B. De Witte, 9840 De Pinte

Mevr. E. Dewulf, 9051 Sint-Denijs-Westrem (Gent)
 De H. W. D'Haeye, 9030 Mariakerke (Gent)
 De H. K. Dierckens, 9000 Gent
 De H. D. Duytschaever, 9840 De Pinte
 De H. M. Espeel, 9810 Nazareth
 Mevr. L. Everaert, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. & Mevr. Fontaine - Thysebaert, 9030 Mariakerke
 De H. L. Francois, 9000 Gent
 Mevr. T. Gabriël, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Geens - Crauwels, 9930 Zomergem
 De H. E. Geraert, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. L. Gielens, 1820 Melsbroek
 Mevr. A. Godfrain, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 De H. P. Goetghebeur, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. A.M. Goossens, 9200 Dendermonde
 Mevr. G. Gowie, 9300 Aalst
 Mevr. L. Hacquaert - Verlae, 9000 Gent
 Mevr. G. Hamerlynck - Brooymans, 9000 Gent
 Mevr. L. Hannes - Van Steenberghe, 9000 Gent
 De H. H. Harth, 9820 Merelbeke
 De H. & Mevr. Heynderyckx - Delbecque, 9840 De Pinte
 De H. A. Huttert, 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. Chr. Huttert, 9830 Sint-Martens-Latem
 Mevr. G. Janssens, 2170 Merksem
 De H. W. Keppens, 9000 Gent
 Dr. I. Kerremans, 9000 Gent
 De H. A. Kesteleyn, 9000 Gent
 Kon. Dekenij Gent-St.Pieters, 9000 Gent
 Mevr. G. Labyn, 9000 Gent
 Mevr. M.-H. Laga, 9830 Sint-Martens-Latem
 De H. & Mevr. Lagrou - Duinslaeger, 9000 Gent
 Mevr. M. Lanckswert, 9000 Gent
 De H. E. Laroy, 9920 Lovendegem
 De H. H. Leyseele, 9000 Gent
 Mevr. C. Linseele, 9032 Wondelgem (Gent)
 De H. & Mevr. Lootens - Jonckx, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. B. Maes, 9820 Schelderode
 Mevr. C. Marchal, 9000 Gent
 Mevr. M.-L. Marchal, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Martens - Demeester, 9920 Lovendegem
 Prof. em. J. Maton, 9790 Wortegem - Petegem
 Mevr. G. Matte, 1770 Liedekerke

De H. E. Meeremans, 9800 Deinze
 De H. & Mevr. Meersschaut - Van de Putte, 9830 St.M.-Latem
 De H. B. Meganck, 9850 Landegem
 De H. & Mevr. Mekers - De Waele, 9800 Deinze
 Monumentenwacht O-Vlaanderen, 9000 Gent
 De H. & Mevr. Monville - Devreese, 9000 Gent
 De H. P. Mortier, 9030 Mariakerke (Gent)
 Mevr. M.-A. Neirinckx, 9300 Aalst
 Mevr. C. Opsomer - Debruyne, 9000 Gent
 Mevr. L. Parmentier, 9820 Merelbeke
 Mevr. Parmentier, 9000 Gent
 Mevr. M.P. Pee, 9840 De Pinte
 Mevr. M. Peuteman, 9000 Gent
 De H. A. Philips, 9800 Deinze
 Mevr. D. Pührer - Helm, 4760 Büllingen
 Mevr. F. Ronsse, 9050 Gentbrugge
 De H. G. Roothoof, 2110 Wijnegem
 De H. & Mevr. Rysselaere - De Bie, 9900 Eeklo
 De H. & Mevr. Saey - Martens, 9041 Oostakker (Gent)
 De H. C. Scheiris, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. J. Scupham, 9040 Sint-Amandsberg (Gent)
 Mevr. A. Sertin, 8570 Vichte
 De H. B. Spanoghe, 8310 Assebroek (Brugge)
 De H. G. Spruit, NL - 4411 RE Rilland
 De H. H. Steyaert, 9820 Merelbeke
 De H. J. Steyaert, 9030 Mariakerke (Gent)
 Mevr. Tack, 8800 Roeselare
 De H. J.P. Taymans, 9890 Gavere - Asper
 Mevr. A. Temmerman, 9000 Gent
 De H. W. Termonia 9600 Ronse
 De H. & Mevr. Tuytte - Dhondt, 9000 Gent
 Vakgroep Moleculaire Genetica, 9000 Gent
 De H. P.R. Van Assche, NL - 4535 BP Terneuzen
 De H. & Mevr. Van Belle, 9031 Drongen
 De H. & Mevr. Van Belle - Van Renterghem, 9840 De Pinte
 De H. S. Van Coppenolle, 9060 Zelzate
 De H. D. Vandamme, 8930 Lauwe
 Mevr. G. Vandegehuchte - Van Laer, 9000 Gent
 A. Van den Baviere, 9160 Lokeren
 Mevr. H. Van den Borre, 9000 Gent
 Mevr. F. Vanden Bossche - Stuer, 9031 Drongen
 De H. M. Van den Broeck, 9190 Stekene

De H. J. Vandenbulcke, 9000 Gent
 Mevr. A. Van der Straeten - De Meyer, 9070 Heusden
 Mevr. M. Van der Straeten, 9070 Heusden
 Prof. Dr. P. Van der Veken, 9052 Zwijnaarde
 De H. & Mevr. Van de Weghe - Collin, 9000 Gent
 De H. G. Van de Woestyne, 9000 Gent
 Mevr. R. Van Heuveln, 9000 Gent
 De H. M. Van Hoecke, 9185 Wachtebeke
 Mevr. C. Vanhoutte, 1700 Sint-Ulriks-Kapelle
 De H. & Mevr. Vanhoutte - Roels, 9290 Overmere
 De H. T. Van Leeuwen, 9940 Evergem
 De H. W. Van Loock, 9270 Laarne
 Mevr. E. Van Malderen, 9300 Aalst
 Mevr. N. Van Malderen, 1850 Grimbergen
 Prof. Dr. M. Van Montagu, 1050 Brussel
 Dr. E. Van Oostende, 9051 Sint-Denijs-Westrem (Gent)
 Mevr. J. Van Outryve, 9032 Wondelgem (Gent)
 Mevr. M. Vekemans, 9800 Deinze
 Mevr. M. Velghe, 9090 Melle
 De H. C. Verbrugghen, 9820 Merelbeke
 De H. L. Vercammen, 9052 Zwijnaarde
 De H. H. Verdievel, 9820 Merelbeke
 Mevr. S. Vermeire, 9971 Lembeke (Kaprijke)
 Mevr. A. Vermussche, 9820 Bottelare
 Mevr. J. Verraes, 9270 Kalken (Laarne)
 Mevr. L. Verschaeve, NL - 4571 XA Axel
 De H. N. Versmessen, 9700 Oudenaarde
 De H. & Mevr. Vervaeke - Verdonck, 9040 Sint-Amandsberg
 Mevr. N. Wangermée, 9070 Heusden
 De H. R. Willems, 9800 Petegem (Deinze)
 Mevr. L. Wuytens, 9030 Mariakerke
 De H. & Mevr. Ylen, 9000 Gent

Gentse Feesten 1999

Ferdinand COBBAUT
Korte Heerweg 7, 9041 Oostakker

Beste Vriend(in) van de Plantentuin,

Tijdens de komende Gentse Feesten zullen de gidsen elke dag van 10.00 u tot 12.00 u en van 14.00 u tot 16.00 u gidsen.

Tijdens het laatste weekend zullen er ook avondrondleidingen gegeven worden in de verlichte serres, van 21.00 u tot 23.00 u.

Tenslotte zullen er tijdens de Gentse Feesten ook enkele thematische wandelingen worden ingericht.

Zondag 18 juli in de voormiddag : Proeverij met planten, o.l.v. Hilde Mortier

Maandag 19 juli in de namiddag : Flora Biblica, o.l.v. Chris De Permentier

Dinsdag 20 juli in de voormiddag : Chinese planten, o.l.v. Roger Laureyns

Dinsdag 20 juli in de namiddag : Flora Magica, o.l.v. Chris De Permentier

Woensdag 21 juli in de namiddag : Geurenpad, o.l.v. Gilberte Comhaire

Donderdag 22 juli in de voormiddag : Economische gewassen in de serres, o.l.v. Ferdinand Cobbaut

Donderdag 22 juli in de namiddag : Cactussen en andere succulenten, o.l.v. Cyrilla Gillis

Vrijdag 23 juli in de namiddag : Verrassingswandeling, o.l.v. Paul Goetghebeur

Zaterdag 24 juli in de voormiddag : Kuipplanten, o.l.v. Roger Laureyns

Zondag 25 juli in de namiddag : Botanische reis in 80 minuten rond de wereld, o.l.v. Chris De Permentier

U merkt het, genoeg gelegenheden om ons eens te komen bezoeken. Breng al uw vrienden en kennissen mee, hopelijk worden ze nadien ook lid.

Antwerpen boven !

Huize Van Oostveldt
Jeanine VAN OOSTVELDT - DIERENDONCK
Lusthofdreef 5, 2900 Schoten

De tuin is gelegen in Schoten, waar eertijds tal van bemiddelde Antwerpenaren een "Huys van Playsantic" hadden. Het ligt in de schaduw van het kasteel van Villers.

De tuin is ongeveer een halve hectare groot, en werd in twee fasen aangelegd naar een ontwerp van Jacques Wirtz. Het eerste gedeelte dateert van de jaren zeventig. De oude beukenhagen waren de inspiratie voor een mooie hagenstructuur.

Het huis, gebouwd tussen de twee wereldoorlogen, is begroeid met Klimhortensia (*Hydrangea petiolaris*) en Wilde wingerd (*Ampelopsis*).

Het is als het ware ingepakt met bomen en struiken als *Prunus subhirtella* 'Fukubana', *Viburnum burkwoodii*, *Leucothoe*, *Rhododendron* 'De Belder', *Pyrus salicifolia* 'Pendula', *Rosa* 'Stanwell Perpetual', *Acer ginnala*, etc.

De oude aanwezige fruitbomen werden aangevuld met enkele hoogstam fruitbomen. De garage, die los staat van het huis, wordt overgroeid door klimrozelaars en kamperfoelie.

Het tweede gedeelte van de tuin is minder formeel en wordt gedomineerd door een natuurlijke vijver. De pottentuin, met wit- en geelbloeiende planten is ingesloten door leifruitbomen. Er is een kleine collectie pioenen en oude rozen. De tuin heeft een grote variatie aan heesters : *Viburnum*, *Cornus*, *Acer*, *Rhododendron*, *Hamamelis*, *Clerodendrum*, *Magnolia*, *Heptacodium*, *Halesia*, *Zelkova*, *Physocarpus*, *Philadelphus*, ... *Hydrangea paniculata*, *H. quercifolia*, en andere hortensia's gedijen mooi in het geheel, en zorgen voor een zachtgekleurde zomer.

De tuin is in harmonie met de omgeving en met het huis dat recent werd uitgebreid met een serre. Op het terras is er nu plaats voor potten met *Agapanthus*, kruiden, en *Salvia*.

Bisschoppenhof
Ilse FREI
Bisschoppenhof 22, 2930 Brasschaat

Bisschop Van Cammeren, prelaat van aartsbisdom Antwerpen, koos omstreeks 1750 deze gezegende plek, een domein van 76 ha, uit als zijn zomerresidentie.

Tijdens de vorige eeuw werden de gronden meermaals vererfd, om tenslotte honderd jaar geleden eigendom te worden van Graaf Henri de Baillet-Latour, voorzitter van het toenmalige Olympisch Comité. Na WO II werd het domein verkaveld. Toch konden in het huidige Bisschoppenhof de allures van een prestigieus buitengoed worden bewaard. Imposante dreven en eeuwenoude bomen getuigen van een groots verleden.

Zodra men het domein binnentreedt, wordt men verrast door de serene sfeer van een groene oase, alhoewel de jachtige tijden van de moderne wereld maar op enkele kilometer afstand liggen. Het woord oase is bijna letterlijk te nemen, want een waterpartij is het kloppende hart van deze tuin. Van de vijver gaat een bijzondere charme en poëzie uit. Achter de rietkraag ontdekt men zwarte zwanen, eenden en ganzen. De hele tuin wil een ode zijn aan dit vredige water, omzoomd met *Gunnera manicata*, *Petasites japonica*, *Darmera peltata*, *Lysichiton*, *Matteucia struthiopteris*.

Waar het terrein laag en moerassig is, groeien Watercypres (*Metasequoia glyptostroboides*) en Moerascypres (*Taxodium distichum*).

Van het terras helt het gazon af naar de vijver, met hier en daar een heestermassief. Achter een muurtje, overgroeid door klimop, wordt men verwend door de zachte tinten van *Hemerocallis* en *Hosta*, een merkwaardige collectie en een geslaagde combinatie van kleuren en vormen.

Aan de eerder plechtstatige landschapstuin grenst een meer intieme tuin met een indrukwekkende groep rodo's en azalea's. Een prieel is bedolven onder de onovertroffen klimroos 'New Dawn'. Vele andere ouderwetse rozencultivars met hun weelderige bloesems en de meest welluidende romantische namen - om over hun geur nog te zwijgen - vervlechten zich sierlijk over de bogen.

Een ander deel van de tuin straalt de rust en de sereniteit uit van een mystiek oord. Het zacht bewegen van wat rond het water leeft brengt tot rustige overpeinzing en zelfs tot meditatie, en geeft aan het geheel niet-vermoedende perspectieven vrij.

Een wandelweg onder majestueuze bomen brengt ons tot groepen van op kleur afgestemde rodo's en een nieuwe collectie magnolia's, een invitatie tot ontspannen en dromen.

Aan de nutstuin wordt veel zorg besteed, het is immers de basis van een verzorgde tuin. Hier wordt gecomposteerd, het hout versnipperd als bodembedekker, en jonge planten worden tijdelijk in de kwekerij opgeborgen. En last but not least, het hok van de hond des huizes.

Daar begint ook de weg der "Twaalf Apostelen" : een dreef met *Ginkgo biloba*, die geaccentueerd wordt door 12 kuipen "à la Versailles" waarin tot bol gesnoeide *Buxus* staat.

Het zou ons te ver leiden om iedere plant te vernoemen, maar zeldzame soorten zijn de trots van de eigenares. Zij is zich bewust dat dit begenadigd stukje grond haar tijdelijk door het lot werd toevertrouwd, ze voelt zich hiervoor verantwoordelijk, en verzorgt het met veel liefde en erkentelijkheid.

Bisschoppenhof is een waardevolle groene ruimte, waaruit echtheid en rust straalt, een smaakvol geheel. Maar vooral leeft er de herinnering aan de tijd toen de bisschoppen en prelaten onder de hoge bomen wandelden, in alle stilte hun brevier lazen en mediteerden. De spiritualiteit van hun ziel en hun filosofische gedachten blijven voor immer zweven op deze plek natuurschoon. Deze bijzondere sfeer kan de bezoeker niet ontgaan. Laat u zich in deze aanblik verzinken, en geniet van de schoonheid die er achter schuilt.

Programma

Vertrek om 9 u aan de ingang van de Plantentuin, zondag 30 mei.
Antwerpen, Brabo, 10 u : wandeling met gids in het historisch centrum.

Middagpauze 12-13.30 u, met eigen picknick, of snack ter plaatse.

Vanaf 14 u : bezoek aan de twee hierboven beschreven tuinen.
Terug in Gent omstreeks 20.30 u.

Inschrijving door betaling ten laatste twee weken vooraf van 500 BEF, op het gewone rekeningnummer 001 - 1192154 - 03 van de Vrienden van de Plantentuin, Willy Maststraat 51, 9032 Gent. Met **vermelding** van "Antwerpen" + naam deelnemer(s).

Etnobotanie te Brussel

Paul GOETGHEBEUR
Plantentuin

Op zondag 27 juni, om 9 u komen we bijeen aan het Sint-Pietersstation, hoofdingang, waar we een groepsticket (of een andere, voordelige formule) nemen richting Brussel.

Aan het eerste Brusselse station stappen we uit, en na enige honderden meters komen we terecht in een andere wereld !

Daar worden we ondergedompeld in een wereldmarkt, met een massa kraampjes bevolkt door een internationale bende van Grieken, Italianen, Viëtnamezen, Russen, Ghanezen, Turken, Oezbeken, Pakistani, Marokkanen, Koerden, Congolezen, enz., elk met hun eigen opmerkelijke handelswaar.

We zullen samen een poging wagen om deze vreemde eetwaren te leren kennen, meer bepaald de plantaardige producten. Want naast botanische voorwerpen worden ook talrijke dierlijke objecten aangeboden, zoals gedroogde zoetwatervissen, meerdere soorten inktvissen, antilopenvlees, verse sardienen, en nog veel meer (waar ik meestal minder aandacht aan schenk).

Voor deze wandeling breng ik zelf een aantal boeken mee met een beschrijving van tropische vruchten met illustraties, een goede encyclopedie, en een grote portie nieuwsgierigheid !
Als u zelf boeken heeft over min of meer exotische vruchten en groenten, breng ze mee, ze kunnen helpen.

Voor mij als "gids", net als voor u, wordt dit een uitdaging : wat zullen we kunnen herkennen ?

Van harte welkom, aan onze vele leden !
We hopen u daar te kunnen ontmoeten.

De getemde wildernis (2)

Hilde MORTIER
Leiepark 7, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Wanneer ik dit schrijf is het begin februari en veel te warm !
Onze tuin ontwaakte zeer vroeg met een teveel aan water midden december. De sneeuwkllokjes waren toen al te zien. Nu bloeien ze met honderden. Ook de toverhazelaar bloeit volop.
De rotstuin, die bij een vorig bezoek van de Vrienden van de Plantentuin nog in zijn kinderschoenen stond, voelt zich zo goed thuis dat men zou denken dat hier toch ooit bergen waren. Zeker in deze vochtige winter is het mos altijd groen gebleven.

Wat april zal brengen is moeilijk te voorzien. Meestal is de tuin volop in lentetooi, onder een bladerdek van frisse groene tinten.
Aan de gevel zal *Aquebia quinata* misschien nog een beetje bloeien. De blauwereggen zal in het bot staan. Het treurbeukje zal bruinroze blaadjes tonen. *Euphorbia characias* zal in bloei staan. Fluitekruid en judaspenning zullen wedijveren om de overhand te halen. De laatste narcissen zullen bloeien en de dovenetels, wit, geel, en paars, zullen op veel plaatsen de bodem bedekken.
De krentenboompjes, pimpernoten en misschien de vogelkers zullen bloeien boven een tapijt van hondsdrif, Siberische postelein, grote muur, lievevrouwebedstro, kleine maagdenpalm, en alle andere bodembedekkers die we elk jaar opnieuw ontdekken.

De knoppen van de Japanse azalea's en rododendrons zullen beginnen kleuren en alle bladeren van groot hoefblad zullen schaduw geven aan de uitgebloeide bosanemonen, daslook, sneeuwkllokjes en paaslelies.

Als de weergoden gunstig gestemd zijn en ons een temperatuur boven de 8 °C schenken, met een beetje zon, dan zullen de bijen vliegen en kunnen we misschien genieten van de voorjaarszon op het grasperk of op het terras.

We verwachten dus de Vrienden van de Plantentuin, liefst voorzien van stevige schoenen en een reservepaar om in huis nog wat na te praten, als daar tenminste nog tijd voor overblijft.

Voor de nieuwere leden is hierbij de begeleidende tekst van een eerste bezoek (5 juni 1993) weergegeven, om een beeld te geven van de ontwikkeling van deze tuin.

Onze tuin ligt op grondgebied van Sint-Denijs-Westrem waar de Rosdambeek uitmondt in de Leie. De twee langste grenzen van deze 4000 m² grote tuin zijn beken en de Leie. Hieruit kan men afleiden dat het gaat om een vochtig bos of moerasachtige plaats met vele forse ruigteplanten indien men niet zou tussenkomen.

Het moerasgedeelte is gedeeltelijk opgevuld met steengruis en asse. In de winter zien we tussen de bomen de kerk van Afsnee verschijnen en hebben we een uitzicht op de meersen tussen de Leie en de Ringvaart.

De tuin was een 100-tal jaren terug een deeltje van de tuin van Cyriel Buysse.

Toen we hier kwamen wonen, 25 jaar geleden, stonden er nog een 15-tal volwassen olmen. Ze gingen zoals alle olmen ten onder aan de olmenziekte.

Hun plaats lieten we niet innemen door nieuwe hoogstammen maar we kregen een opening voor een klein beetje gras zodat we de Leie konden laten deel uitmaken van de tuin. Ongeveer de helft bleef gemengd loofbos, met esdoorn, es, wilg, olm, paardekastanje, beuk, plataan. In het bos hebben we klimop als bodembedekker. Hiertussen verschijnen sneeuwkllokjes, bosanemonen, maarts viooltje, breed klokje, narcissen, hyacinthen, mos, nagelkruid, salomonszegel en slanke sleutelbloem. Er is ondergroei van hazelaar, vlier, lijsterbes. We proberen het bos af te dichten met hazelaars en andere struiken om de groei van brandnetel en braam tegen te houden.

In een meer open gedeelte werden gedurende de laatste vier jaren nieuwe struiken aangeplant zoals krentenboompje (*Amelanchier*), sneeuwbes, gele kornoelje, Japanse kornoelje. Er is ook een volgroeide struik pimpernoot (*Staphylea colchica*). Ook enkele jonge bomen doen het goed. Er is een Japanse honingboom (*Sophora japonica*), een *Pterostyrax hispida* die in het tweede jaar reeds prachtig bloeide.

Bladeren worden hiertussen niet verwijderd en we gebruikten één maal een dunne strooilaag van gemalen houtafval.

Er zijn verschillende bodembedekkers: gele dovenetel, kleine maagdenpalm, *Tellima grandiflora*, grote muur, groot hoefblad, meiklokjes, koekoeksbloem, ooievaarsbek, lievevrouwbedstro, daslook, winterpostelein, hosta's, e.a..

De gevel van het huis is onder andere begroeid met een jonge *Akebia quinata* die het uitstekend doet. Indien we geluk hebben heeft de blauwe passiebloem de winter overleefd.

In de voortuin die vroeger niet in te tomen was, werd door John Rigaux gekozen voor een steenarrangement in Doornikse blauwe steen (100 m²). Hier groeien momenteel mossen, varens, en een reeks laagblijvende leden van de Steenbreekfamilie. Hier moeten we wel met de hand bladeren ruimen.

De naam voor onze tuin is "Getemde wildernis" omdat het soms lijkt alsof alle planten hun zin kunnen doen. Er is inderdaad niet een "echte" tuinman, er wordt meestal met de hand gewied en zo weinig mogelijk gesnoeid.

Practisch :

We komen samen op zaterdag 10 april, om 13.30 u aan de ingang van de Plantentuin, waar we ons over de auto's verdelen.

Ofwel komt u om 14 u naar Sint-Denijs-Westrem, bij het hierboven vermelde adres.

Geranium : de échte !

Paul GOETGHEBEUR
Plantentuin

In de reeks bezoeken aan tuinen van "Vrienden" komen we nu terecht in de wereld van Ooievaarsbekken.

Een van onze leden, Dirk Gunst, heeft met veel geduld, met veel zoeken en met veel aandringen een buitengewone collectie van *Geranium*-soorten kunnen bijeenbrengen.

In deze naam ligt een hardnekkige verwarring besloten, die dateert uit de tijd van ons aller Linnaeus, de bekende Zweedse arts en botanicus (een "natuurlijke" combinatie in die tijd).

Deze Carolus Linnaeus was bijzonder invloedrijk door zijn talrijke erudiete werken, en zijn invloed blijft sterk doorwerken tot in onze tijd. Meer bepaald zijn consequent doorvoeren van tweeledige soortsnamen wordt nog altijd aangehouden, voor alle levende wezens.

In één van zijn werken, "Species Plantarum", gepubliceerd in het Latijn (de toenmalige *lingua franca*), geeft hij een opsomming van alle hem bekende planten van over de hele wereld.

In deze lijst vinden we een geslacht *Geranium*, waarin zijn opgenomen alle toen bekende soorten van Ooievaarsbekken, Reigersbekken, én Tuingeraniums.

De Reigersbekken en de Tuingeraniums zijn later afgesplitst en als eigen, zelfstandig geslacht erkend, respectievelijk *Erodium* en *Pelargonium*.

Voor de Tuingeraniums blijft in de handel echter de oeroude naam "*Geranium*" stand houden, ondanks de meer beperkte betekenis die deze naam nu heeft gekregen, voor de soorten van het geslacht Ooievaarsbek alleen.

Practisch :

Deze verzameling Ooievaarsbekken (de échte *Geranium*) mogen we bezoeken op zaterdag 19 juni.

We komen samen bij Dirk Gunst thuis, Dendermondsesteenweg 732, te Destelbergen, om 14 u.

Wakehurst Place & Nymans Garden

Hilde MORTIER
Leiepark 7, 9051 Sint-Denijs-Westrem

Wakehurst Place is een tuin die één van de mooiste van Engeland geacht wordt.

De tuin bezit planten uit de hele wereld. Ze zijn waardevol om hun kleurenpracht in blad, bloei en schors het jaar rond.

De tuin heeft een zeer uitgebreid bosachtig deel, een informeel arboretum, en een ingesloten dal. Er is een natuurreservaat "The Loder Valley", maar voor een bezoek moet men een bijzondere toelating aanvragen.

Vooreerst wil ik opmerken dat er wandelingen mogelijk zijn voor personen die enkel goed begaanbare paden kunnen gebruiken, en zelfs een wandeling in een (zelf meegebrachte) rolstoel is goed mogelijk. Op andere paden zijn goede stapschoenen aanbevolen.

Dit landgoed wordt sinds 1965 beheerd door de vermaarde Royal Botanic Gardens, Kew.

Rond de mansion kan men siertuinen bewonderen. Ommuurde tuinen zorgen er voor een warm microklimaat.

Er is een uitgebreide collectie van o.a. berken (de grootste ter wereld), esdoorns, *Hypericum*, zuidelijke beuken (*Nothofagus*), *Skimmia*, enz.

Er is een wintertuin met kleurrijke stammen van wilgen en kornoeljes. Er is een pinetum met zeldzame naaldbomen uit de hele wereld.

Een waterpartij met stromend water herbergt allerlei waterplanten. Er zijn blauwe klaprozen en reusachtige lelies uit de Himalaya. Ontelbaar zijn de rododendrons, van heel klein tot zeer groot.

Aanbevelenswaard is ook de rotswandeling. Hier overheersen eerbiedwaardige taxussen die met hun wortels rotsblokken omarmen. Zoiets kan men in een mensenleven niet verwezenlijken, hier werkten tuiniers die aandacht hadden voor de verre toekomst.

De RBG, Kew willen in Wakehurst Place inheemse en uitheemse planten bewaren voor de toekomst.

Bewust plantte men inheemse olmenhagen, om in de toekomst tuinen te kunnen voorzien van nieuwe olmen.

Zaden worden met moderne technieken bewaard. Een immense zaadbank is in opbouw.

Met deze inspanningen willen de RBG, Kew op die manier als een voorbeeld fungeren in het streven naar het behoud van de plantenrijkdom van onze planeet.

Er is natuurlijk ook een winkel met een aanbod van postkaarten, tuinboeken, T-shirts, enz. Er is ook een (klein) aanbod van planten.

De toegang (open : 10-19 u) is vrij voor leden van de National Trust.

De tweede tuin, *Nymans Gardens*, bevindt zich dichtbij de eerste, eveneens in county West Sussex, tussen Brighton en Crawley.

Ze behoorde toe aan de familie Messels, die ook nu nog het bewoonbare gedeelte van de manor bewoont.

Kort voor de oorlog brandde een groot deel van de gebouwen af. Het gebouw is nu gevat in een blauweregen die alles probeert recht te houden.

De prachtige tuin is in landschapsstijl aangelegd door een tuinier, die er zijn levenswerk van maakte.

Talrijke soorten bomen en struiken zijn hier te bewonderen.

Ook hier is er een beperkt aanbod van planten.

De toegang (open : 11-18 u) is vrij voor leden van de National Trust of van de Royal Horticultural Society.

Programma

Vertrek in Gent, aan de Plantentuin, om 5.30 u.

We reizen via de tunnel onder het Kanaal.

Aankomst te Wakehurst Place bij het openingsuur, om 10 u lokale tijd.

Vertrek uit Wakehurst om 15 u.

Aankomst bij Nymans Gardens om 15.30 u.

Vertrek uit Nymans Gardens om 18 u (sluitingsuur).

Terugkeer te Gent omstreeks 24 u (onze tijd).

Deze uitstap wordt twee maal georganiseerd,

- op donderdag 6 mei,

- op zaterdag 5 juni,

om al onze leden de gelegenheid te bieden deze buitengewone Engelse tuinen te leren kennen.

Voor beide busuitstappen houden we dezelfde prijs aan, ondanks een prijsverschil voor het gebruik van de tunnel gedurende het weekend.

Inschrijving door betaling ten laatste twee weken vooraf van 2000 BEF, op het gewone rekeningnummer 001 - 1192154 - 03 van de Vrienden van de Plantentuin, Willy Maststraat 51, 9032 Gent.

Met ***vermelding*** van datum uitstap + naam deelnemer(s).

Het aantal deelnemers is beperkt tot maximum 50 per uitstap !

Koninklijk
Natuurwetenschappelijk
Genootschap
Dodonaea

K.L. Ledeganckstraat 35, B-9000 GENT tel.: 09/264 50 59; fax.: 09/264 53 34

Aan de Universiteit Gent organiseert de hierboven vermelde vereniging maandelijkse voordrachten en diverse andere activiteiten, die voor onze leden van belang kunnen zijn.

De toegang is gratis : van harte welkom !

Za 6 maart 1999

Mossen en lichenen excursie o.l.v. Prof. Dr. Maurice Hoffmann (Vakgroep Biologie, RUG & I.N., Brussel) naar het natuurreservaat De Westgeul (Braakman)

Di 9 maart 1999

Voordracht door Prof. Dr. Fernand Lambein (Vakgroep Biochemie, RUG) over '**Lathyrus en lathyrisme**'

Di 20 april 1999

Voordracht door Prof. Dr. Jackie Van Goethem (K.B.I.N., Brussel) over '**Het verdrag inzake biodiversiteit (Rio de Janeiro) en de opvolging ervan in België**'

Di 11 mei 1999

Voordracht door Dr. Dominique Adriaens (Vakgroep Biologie, RUG) over '**Functionele adaptatie bij larvale Katvis**'

Za 29 mei 1999

Broedvogelonderzoek in de haven van Zeebrugge o.l.v. Jan Seys en Jeroen Van Waeyenberge (I.N., Brussel)

Di 8 juni 1999

Bezoek aan het **Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek**, Departement Plantengenetica en -veredeling te Merelbeke o.l.v. Prof. Dr. E. Van Bockstaele en Dr. M. De Loose

Di 14 september 1999

Voordracht door Prof. Dr. Dirk Reheul (Vakgroep Plantaardige productie, RUG) over **'Bedenkingen bij de ontwikkeling van duurzame landbouwsystemen'**

Za 2 oktober 1999

Bezoek aan de **paddestoelententoonstelling** in de Plantentuin van de Universiteit Gent o.l.v. Prof. Dr. P. Van der Veken en Prof. Dr. A. Verbeke (Vakgroep Biologie, RUG)

Di 12 okt 1999

Voordracht door Dr. Stefaan Van Dongen (U.I.A., Antwerpen) over **'Plant-herbivoor interacties in een versnipperd habitat'**

za 16 oktober 1999

Mycologische excursie onder leiding van Prof. Dr. Mieke Verbeke (Vakgroep Biologie, RUG)

Di 9 november 1999

Voordracht door Dr. Frans Vera (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Den Haag, NL) over **'Metaforen voor de wildernis : Eik, Hazelaar, Rund en Paard'**

Di 14 december 1999

Jaarvergadering, met voordracht door Prof. Dr. Jean-Pierre Henriët (Vakgroep Geologie & Bodemkunde, RUG) over **'Koralen in koude waters'**

Voordrachten gaan door in Auditorium 4, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent (18u15)

Laboratoriumbezoeken gaan door in het desbetreffende laboratorium, Universiteit Gent (18u15)

Vertrek excursies aan de hoofdingang van het HIKW, K.L. Ledeganckstraat 35, Gent

Lezersforum

Oudere jaargangen

Van de 12de, 14de, 15de en 16de jaargang zijn nog een aantal complete reeksen beschikbaar.

Deze worden u aangeboden aan iets minder dan de kostprijs (incl. verzendingskosten) : **150 F per jaargang**.

De som kan worden overgeschreven op ons rekeningnummer 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van Plantentuin, met als vermelding het nummer van de gewenste jaargang(en).

Nieuws van Lophophora

Weinig mensen weten wat er in de stad achter onze stenen huizen en tuinmuren leeft, meestal is enkel het voortuintje zichtbaar. Daarom organiseren enkele leden van de cactusclub Lophophora, die tevens lid zijn van De Vrienden van de Plantentuin, bij hen thuis jaarlijks een opendeurdag met gratis toegang.

U zal geen kunstig aangelegde tuinen vinden, maar wel cactussen en andere succulenten, van zaadje tot plantje, en bij iedereen vindt u wel enkele niet-alledaagse soorten.

Op 12 & 13 juni, 10-18 u, bij

Hutsebaut, Sint-Bernadettestraat 85, Gent

Op 12 juni, 10-18 u, bij

Casteleyn, Zilverberklaan 20, Wondelgem

Schroyen, Hogekouterstraat 79, Mariakerke

Er wacht u een vriendelijke ontvangst.

De vereniging zelf organiseert tijdens de Kollefeesten (22-24 mei) in de Rijksbasisschool te Mariakerke, Eeklostraat 121, een cactustentoonstelling.

Open : zaterdag 14-18 u, zondag & maandag 10-18 u.

Info op telefoon secretariaat : 09 - 385 91 59.

Hortus ter Saksen, Beveren-Waas

Deze tuin geeft een mooie, eenvoudige folder uit, met een bondig overzicht van de geplande activiteiten.

Uit hun programma lichten we één cursus, een Cornusdag.

Op zaterdag 5 juni wordt dit boeiende geslacht behandeld.

In de voormiddag (10-12 u) is er een toelichting vanuit de wetenschappelijke hoek, door Paul Goetghebeur.

In de namiddag (14-16.30 u) wordt deze uiteenzetting gevolgd door een echt practicum, met een geleid bezoek in kleinere groepen aan het park waarin heel wat Cornus-exemplaren.

Inschrijving & meer informatie op telefoon 03 - 755 23 26.

Ruilbeurs te Hombeek

Op zondag 25 april kan u een bezoek brengen aan de grootste plantenbeurs van het land. Het hele dorp Hombeek, ongeveer alle straten, en pleinen worden ingenomen door vooral liefhebbers, die er hun waren te ruil aanbieden. Vorig jaar waren er meer dan 200 deelnemers, en 20 000 bezoekers, voor de cijfermensen on der onze leden. Inkom 80 F, kinderen onder 12 gratis. Er is een gratis pendeldienst voorzien vanaf enkele grote randparkings.

En om de uitstekende organisatie ten overvloede aan te tonen kan u op Internet gaan surfen naar <http://come.to/plantenbeurs-Hombeek> ! Met kleurenfoto's, wegenkaarten, en alles erop en eraan...

Vragen van leden : een antwoord

Origine van "Rhododendron" ?

In de klassieke oudheid werd deze naam (met de letterlijke betekenis : een boom met rose bloemen) gebruikt voor de plant die wij nu kennen als Oleander.

In de loop van de 16de eeuw kende de naam een verschuiving van inhoud, en werd toegepast in de huidige betekenis.

Linnaeus volgde deze verschuiving in zijn werk "Species Plantarum", het startwerk voor de botanische nomenclatuur, waardoor de huidige betekenis is bepaald geworden.

De VRIENDEN van de PLANTENTUIN GENT

**driemaandelijks tijdschrift
achtttiende jaargang
nr. 1 maart 1999
ISSN 0777 - 8821**

Redactie :

Paul Goetghebeur, K.L. Ledeganckstraat 35, 9000 Gent

tel. : 09 - 264 5055 of 5056, fax : 09 - 264 5334

email : Paul.Goetghebeur@rug.ac.be

Aan de samenstelling van dit nummer hebben meegewerkt :

Koen Camelbeke, Ferdinand Cobbaut, Gilberte Comhaire, Ilse Frei, Cyrilla Gillis, Marc Libert, Hilde Mortier, Karel Otten, Jeanine Van Oostveldt-Dierendonck.

Onze welgemeende dank gaat ook uit naar Ferdinand & Leonard Cobbaut, Gilberte Comhaire, Cecile Van Ballaer en André & Denise Wille-D'Haese voor de kopieer-, plooi-, kleef-, sorteer-, en transport-activiteiten, die het verschijnen van het vorige nummer mogelijk hebben gemaakt.

© De Vrienden van de Plantentuin Gent, 1999.

Overname van artikels is alleen mogelijk mits en ná schriftelijke toestemming van de redacteur.

Lidgeld 1999

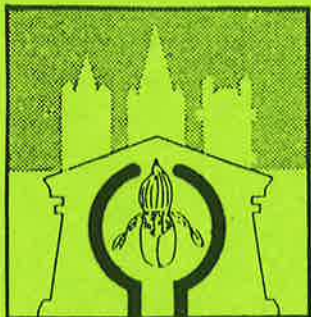
U kan uw bijdrage overschrijven op rekening 001 - 1192154 - 03 van De Vrienden van de Plantentuin Gent, met de vermelding : lid 1999
(en graag naam + adres van het lid !).

Gewoon lid : 400 BF

Beschermlid : 600 BF

Steunlid : 1000 BF

De
VRIENDEN van de PLANTENTUIN
GENT

driemaandelijks tijdschrift
achtttiende jaargang
nr. 1 maart 1999
ISSN 0777 - 8821

3/6124	9050 Ledeberg 1
P.B.	
België-Belgique	

v.u. Paul Goetghebeur
Ledeganckstraat 35
9000 Gent

afgiftekantoor
9050 Ledeberg 1